

Posudek školitele
doktorské disertační práce JUDr. Romana Langa
na téma
„Odškodňovací nároky účastníků odboje v československém a
českém právu sociálního zabezpečení“

Předložená disertační práci o celkovém rozsahu 170 stran textu je vnitřně členěna do úvodu, čtyř kapitol a závěru. Celkově je nutno konstatovat, že jde o naprosto původní práci, která představuje tvůrčí přínos pro obor právo sociálního zabezpečení. Dané téma nebylo dosud komplexně a dostatečně podrobně zpracováno. Práce je systematicky velmi dobře uspořádána; disertant používá moderní metody výkladu, především metodu historicko-právních souvislostí a dialektickou metodu výkladu právních norem, při rozboru právních předpisů většinou postupuje metodou a maiori ad minus.

Autor zpracoval dostupnou literaturu a především čerpal z judikatury obecných soudů i Ústavního soudu, na kterou v práci řádně odkazuje, resp. z níž cituje v poznámkách pod čarou. Využil hlavně zkušeností získaných studiem širokého okruhu starší i aktuální legislativy, dále poznatků získaných při výkonu právní praxe v České správě sociálního zabezpečení, tedy ve správním orgánu, do jehož kompetence spadá též provádění předmětné odškodňovací agendy. Přitom využil také znalosti řady nepublikovaných pramenů, zejména příslušných interních předpisů vydaných na tomto úseku.

Disertant hned v úvodu dovozuje, že „cílem ‘odškodňovacích předpisů’ není náhrada škody v tradičním slova smyslu“ (str. 8). Zde si také klade příhodnou otázku, zda „příslušná ‘náhrada’ přicházející po padesáti či osmdesáti letech je schopná plnit svoji reparační funkci“. V jiném kontextu pak dovozuje, že „v případě třetího ‘protikomunistického’ odboje je třeba uvést, že zde se vesměs skutečně jedná

o odškodnění v jeho etymologickém slova smyslu“ (str. 129). Zatímco v případě prvního a druhého odboje „osobou povinnou k náhradě je Česká republika (či bývalé Československo), tedy osoba odlišná od skutečného viníka újmy, tj. států, které válku rozpoutaly“; naproti tomu „v případech osob perzekuovaných komunistickým režimem lze zajisté přijmout tézi o faktické odpovědnosti České republiky“, která je nástupnickým státem bývalého Československa (str. 9).

Druhá kapitola nazvaná Historické události spojené s perzekucí obyvatelstva a odbojovou činností velmi precizně a fundovaně, jakož i v potřebném a přiměřeném rozsahu popisuje na pozadí nejdůležitějších historických událostí činnost účastníků odboje, resp. jejich působení s cílem dosažení restituce svobody a demokracie.

Třetí kapitola podává přehled a stručnou (leč výstižnou) charakteristiku odškodňovacích předpisů ve smyslu v úvodu vymezené definice. Zde se autor zabývá dlouhou řadou zákonných i podzákonných norem.

Čtvrtá kapitola pojednává o jednotlivých kategoriích odškodňovaných osob a jejich nárocích v oblasti sociálního zabezpečení. Autor sám označuje obsah této kapitoly z hlediska tématu práce za stěžejní (viz str. 59).

V závěru práce disertant provedl kritické zhodnocení získaných poznatků a nastínil některé úvahy de lege ferenda.

Práce je vhodně doplněna seznamem použité literatury a v přílohové části řadou kopií autentických dokumentů.

Disertační práce je i po formální stránce na výborné úrovni, a stylisticky i jazykově velmi vytříbená.

Prof.. JUDr. Petr Tröster, CSc.

školitel